

Zuivel

Zuivel is de algemene naam voor uit rauwe melk bereide producten. Deze melk is uitgescheiden door de melkklieren van zoogdieren. Mensen gebruiken vooral de melk van koeien, schapen, geiten, kamelen, paarden, waterbuffels en jaks.

Vroeger vond het verwerken van melk tot zuivelproducten vooral plaats op de boerderij, dit proces is nu grotendeels verschoven naar een zuivelfabriek.

De oudste te dateren bron voor het woord 'zuivel' (Middelnederlands 'suvel') is een Latijnse oorkonde uit 1293, die vermeldt: nec vllam zuuel ('noch enige zuivel').



Zuivelproducten

- Ayrán, een Turkse koude drank op basis van yoghurt, zout en water.
- Boter, een emulsie van waterdruppels in vet. (*margarine en halvarine zijn geen melkproducten*)
- Chocolademelk
- Consumptie-ijs
- Crème fraîche, aangezuurde room met 35% melkvet of meer
- Hangop, yoghurt of karnemelk die in een thee- of kaasdoek heeft gehangen om dikker te worden
- Jakmelk, de uiterst vette melk van de jakkoe
- Jakboter, de zeer zoute gekarde room van jakmelk
- Kaas
- Karnemelk (informeel ook: botermelk), een vetarm, licht zuur, drinkbaar product van afgeroomde melk
- Kefir, een dik vloeibare, licht zure (koolzuurhoudende) en licht alcoholische melkdrank
- Koffiemelk, ingedikte (geëvaporeerde), gehomogeniseerde en gesteriliseerde melk
- Kwark
- Lassi, een traditionele yoghurt-drink uit de regio Punjab in India en Pakistan.
- Melk
- Taptemelk
- Melkpoeder
- Pap
- Pudding
- Room
- Koffieroom
- Slagroom
- Skyr, een oorspronkelijk IJslandse magere kwark met de textuur van yoghurt
- Smetana, een Russisch/Oost-Europees roomproduct
- Umer, een gefermenteerde ingedikte halfvolle melk (Deens: ymer)
- Vla

- Wei, de vloeistof die bij de kaasbereiding ontstaat door het stremmen van de melk
- Yoghurt, een op gecontroleerde wijze gefermenteerd en verzuurd melkproduct
- Zuivel-drink
- Zure room

Melkvervanger

Een melkvervanger of melkopvolger is een stof die qua eigenschappen lijkt op melk, maar niet is ontstaan door uitscheiding van de melkklieren van zoogdieren. In de meeste gevallen zijn melkvervangers op plantaardige basis. Voorbeelden zijn, op basis van:

Peulvruchten:

Sojadrink

Noten:

Amandeldrink

Horchata of tijgernotendrink

Kokosdrink

Hazelnootdrink

Kastanjedrink

Macadamiadrink

Zaden:

Lijnzaaddrink

Hennepdrink

Granen:

Haverdrink

Rijstdrink

Speltdrink

Gierstdrink

Quinoadrink

Overig:

Creamer, bestaat hoofdzakelijk uit plantaardige vetten, emulgatoren en maltodextrine (en soms caseïne uit melk). Toch geeft het door de plantaardige vetten en de maltodextrine (vervanger van lactose) een 'melkachtige' smaak aan de koffie.

